

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 115 Закону України
«Про електронні комунікації» (щодо сприяння у забезпеченні сталого
функціонування електронних комунікаційних мереж та надання
електронних комунікаційних послуг, а також заборони демонтажу
електронних комунікаційних мереж в умовах надзвичайних ситуацій,
надзвичайного та воєнного стану)»
*(реєстр. № 9593 від 09.08.2023 р.)**

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці, є недопущення демонтажу електронних комунікаційних мереж чи їх частин в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану, окрім як за рішенням постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг чи за рішенням суду, а також сприяння постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг з боку військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування задля забезпечення стабільності надання електронних комунікаційних послуг абонентам держави в умовах надзвичайного чи воєнного стану.

Підтримуючи в цілому законодавчі ініціативи, спрямовані на забезпечення сталості надання електронних комунікаційних послуг населенню в умовах надзвичайного чи воєнного стану, вважаємо за необхідне висловити такі міркування.

1. Проектом пропонується доповнити статтю 115 Закону України «Про електронні комунікації» новою частиною восьмою, відповідно до якої встановити заборону демонтажу електронних комунікаційних мереж чи їх частин в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану, окрім як за рішенням постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг чи за рішенням суду.

У пояснювальній записці до проекту Закону суб'єкти законодавчої ініціативи звертають увагу на те, що питання порядку «... демонтажу технічних засобів електронних комунікацій, розміщених без укладення договору з доступу, врегульовано Законом України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж» та Правилами надання доступу до інфраструктури відповідного об'єкта доступу, затвердженими на виконання цього Закону», та обґрунтовують необхідність внесення змін саме до Закону України «Про електронні комунікації» «непоодинокими випадками, коли постачальники електронних комунікаційних мереж та/або послуг скаржаться на невиконання власниками (володільцями) інфраструктури об'єкта доступу вимог Закону про доступ...»¹.

Дійсно, із 4 червня 2017 року чинними є норми Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою

¹ Про внесення змін до статті 115 Закону України «Про електронні комунікації» (щодо сприяння у забезпеченні сталого функціонування електронних комунікаційних мереж та надання електронних комунікаційних послуг, а також заборони демонтажу електронних комунікаційних мереж в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану): проект Закону України (реєстр. № 9593 від 09.08.2023 р.). Картка законопроекту. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42446>

розвитку електронних комунікаційних мереж»² (далі – Закон), які передбачають: встановлення засад використання інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики; порядок доступу до цієї інфраструктури та особливості її використання в Україні. Окрім того, на виконання положень Закону прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 610 «Про затвердження Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта будівництва»³ (далі – Правила).

Нормами Закону та Правил власнику надаються відповідні права. Зокрема, у пункті 9 частини другої статті 11 Закону встановлено, що порядок демонтажу технічних засобів електронних комунікацій, розміщених без укладення договору з доступу, повинен міститись у Правилах надання доступу, затверджених урядом за поданням відповідних державних органів згідно з повноваженнями, встановленими цим Законом. Водночас, у пункті 6 частини першої статті 14 закріплено, що власник інфраструктури об'єкта доступу має право демонтувати (частково демонтувати) технічні засоби електронних комунікацій, розміщених на елементах інфраструктури об'єкта доступу, відповідно до законодавства. Пунктами 33–36 Правил врегульовано, що у разі виявлення факту неправомірного розміщення технічних засобів телекомунікацій власник повідомляє в будь-який можливий спосіб (поштою, телефаксом, електронною поштою тощо) оператору або провайдеру телекомунікацій, який надає послуги споживачам, про необхідність укладення договору про доступ, а той, своєю чергою, не пізніше 15 робочих днів із дня надходження повідомлення здійснює демонтаж неправомірно розміщених технічних засобів телекомунікацій або укладає договір із доступу. У разі ж відсутності договору з доступу протягом 15 робочих днів із дня надходження повідомлення власник може прийняти рішення про демонтаж неправомірно розміщених технічних засобів телекомунікацій та у п'ятиденний строк повідомляє в будь-який можливий спосіб (поштою, телефаксом, електронною поштою тощо) оператору або провайдеру телекомунікацій, який надає послуги споживачам, про прийняте рішення. Демонтаж неправомірно розміщених технічних засобів телекомунікацій здійснюється власником за власний рахунок із відповідним відшкодуванням збитків оператором або провайдером телекомунікацій.

Отже, вважаємо, що пропонувані у проекті Закону положення не корелюються з нормами Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж» та Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта будівництва, затверджених Постановою уряду від 18 липня 2018 р. № 610.

Окрім того, на нашу думку, положення частини восьмої статті 115 Закону України «Про електронні комунікації» (у редакції законопроекту) викладено некоректно. Так, стаття 115 регулює питання надання електронних комунікаційних послуг в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та

² Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж: Закон України від 7 лютого 2017 року № 1834-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1834-19#Text>

³ Про затвердження Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта будівництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 р. № 610. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/610-2018-%D0%BF#Text>

воєнного стану, тобто права та зобов'язання постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг. Попри це, як видається з логіки законопроекту, норма щодо заборони демонтажу електронних комунікаційних мереж чи їх частин в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану повинна стосуватися власників (розпорядників) інфраструктури об'єкта доступу, про що немає згадки у самій законодавчій пропозиції.

2. Пропозиція щодо розширення змісту частини п'ятої статті 115 Закону України «Про електронні комунікації» словосполученням в такій редакції: «... сприяють постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг у забезпеченні сталого функціонування електронних комунікаційних мереж та надання електронних комунікаційних послуг», на нашу думку, не несе будь-якого правового навантаження. Адже редакція норми вже передбачає та конкретизує, що відповідні суб'єкти «надають постачальникам електронних комунікаційних послуг допомогу в ліквідації пошкоджень, що виникли внаслідок стихійного лиха, і в усуненні їх наслідків, у придбанні необхідних матеріальних ресурсів, а також сприяють у наданні для цих цілей робочої сили, транспортних та інших технічних засобів». Щодо словосполучення «в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану», якою також доповнюється вказана норма, то вона дублює назву статті 115 «Надання електронних комунікаційних послуг в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану».

Окрім того, законодавча пропозиція щодо розширення кола суб'єктів, які повинні надавати допомогу постачальникам електронних комунікаційних послуг в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану, за рахунок військових адміністрацій потребує внесення відповідних змін, зокрема й до Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*